

Mede gefinancierd door het
programma Erasmus+
van de Europese Unie

2018-2-NL01-KA104-059919

Verslag studiereis THE LEARNERS' VOICE – Cardiff, Wales 21- 23 januari 2020

Inspraak van leerders in het beleid van de
volwasseneneducatie

Geert Hoogeboom, Henk Hijink, Jos Niels, Jumbo
Klercq, Ria van Ras en Wil van Dijk

Verslag studiereis 'THE LEARNERS' VOICE inspraak van leerders in het beleid van de volwasseneneducatie' aan Cardiff, 21 t/m 23 januari 2020.

Project: Inspraak van leerders in het beleid van de volwasseneneducatie (The Learners' Voice)
Projectnummer: 2018-2-NL01-KA104-059919
Organisatie: Stichting Belangenbehartiging Alfabetisering (www.a-b-c.nu) in samenwerking met Learn for Life (www.lflplatform.net)
Host organisatie: Learning and Work Institute Wales, UK

Doel van het project

Vereniging ABC is de belangenbehartiger van iedere volwassene in Nederland die de basisvaardigheden lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden onvoldoende beheerst.

De activiteiten van ABC in het kader van belangenbehartiging zijn er o.a. op gericht de stem van de leerders in de volwasseneneducatie te laten horen als het gaat om de ontwikkeling van beleid, het vormgeven van kwalitatief goed aanbod en het toegankelijk maken van communicatie. Daarom heeft de vereniging al sinds de jaren '90 leerders uit educatieve trajecten ingezet als Taalambassadeurs in het kader van werving en voorlichting en momenteel ook testen van communicatie en beleidsbeïnvloeding.

Via dit mobiliteitsproject wil Vereniging ABC, samen met enkele partnerorganisaties in Nederland, kennis en inspiratie opdoen om verder vorm te geven aan de inzet van leerders in voorlichting en beleidsbeïnvloeding.

Tijdens drie bezoeken aan buitenlandse organisaties wil ABC de volgende vragen onderzoeken:

- Hoe is inspraak in het beleid geregeld, zowel lokaal, regionaal als nationaal?
- Is er sprake van een duurzame structurele inbedding van inspraak?
- Is er bereidheid ook daadwerkelijk rekening te houden met de Voice of the Learner?
- Op welke onderwerpen concentreert de inspraak van de leerders zich?
- Hoe worden leerders voorbereid en ondersteund bij de invulling van hun rol?
- Hoe wordt er ingespeeld op de specifieke kenmerken van de doelgroep?
- Welke factoren maken een project rond inspraak van de leerders succesvol.
- Welke triggers maken dat nationale, regionale of lokale overheden bereid zijn om op structurele wijze inspraak te implementeren van leerders in hun beleid op het gebied van leven lang leren?

Het eerste bezoek vond plaats van 8 t/m 10 april 2019 in Dublin, Ierland. Hiervan is separaat een verslag gemaakt.

Deelnemers:

De groep bestond uit deelnemers van Vereniging ABC en partnerorganisatie Learn for Life. Alle deelnemers hebben deelgenomen aan het volledige programma 21-23 januari 2020, met uitzondering van Henk Hijink die vanaf 22 januari meedeed.

Wil van Dijk:	voorzitter Vereniging ABC en projectleider van het project Inspraak Laaggeletterden dat ABC momenteel uitvoert.
Ria van Ras:	Taalambassadeur, bestuurslid Vereniging ABC en lid van de stuurgroep van het project Inspraak Laaggeletterden.
Jos Niels:	Taalambassadeur, bestuurslid Vereniging ABC en lid van de stuurgroep van het project Inspraak Laaggeletterden
Jumbo Klercq:	Bestuurslid Stichting Learn for Life en projectleider 2018-2-NL01-KA104-B059919.
Geert Hoogeboom:	Bestuurslid Vereniging ABC.
Henk Hijink:	Bestuurslid Stichting Learn for Life.

Programmaoverzicht

Aankomst: Maandag 20 januari om 21.40 uur in Cardiff.

Dinsdag 21 januari

9.30 – 12.00 Adult Learning Wales, Cooper Yard, Cardiff

AOC|ALW is een niet op de campus gevestigde instelling voor voortgezet onderwijs (FEI) die cursussen geeft op een aantal leerlocaties in heel Wales, waaronder gemeenschapslocaties, hubs en arbeidscentra. Formeel bekend als de Workers' Educational Association (WEA) kan de organisatie haar democratische waarden terugvoeren tot haar oprichting in 1907.

14.15 – 15.30

Volwasseneneducatie Wales, Newbridge Bibliotheca, Newbridge Memorial Hall, Newport

Dit iconische gebouw is een uitstekend voorbeeld van een van de 600+ gemeenschapslocaties die we in Wales gebruiken om onze cursussen te geven. "We gaan naar waar de studenten zijn, in plaats van dat ze naar ons toe komen."

Woensdag 22 januari

10.00 – 12.30 Wales Vakbondscongres

Presentaties van de Wales TUC over de ontwikkeling van het leren op de werkplek en het vakbondsbeleid in Wales.

14.00 – 16.00 Cardiff en het Vale College,

Presentatie door Learner Voice Department met een overzicht van hun rol en functie binnen het college.

18.00 – 20.30 Learning and Work Institute Tutor Awards, St Fagans Museum, Cardiff

Donderdag 23 januari

9.30 – 11.30 Learning and Work Institute, Cardiff

Presentatie Learning and Work Institute en afrondend gesprek

12.00 Senedd Bezoek en Lunch

Bezoek en rondleiding door het Welsh Parliament

Vrijdag 24 januari: vertrek

Vooraf: het educatieve systeem in Wales

Het onderwijs in Wales verschilt in bepaalde opzichten van het onderwijs elders in het Verenigd Koninkrijk. Zo wordt bijvoorbeeld een aanzienlijke minderheid van de studenten in heel Wales volledig of grotendeels via het medium Welsh opgeleid: in 2014/15 kreeg 15,7% van de kinderen en jongeren Welsh-mediaal onderwijs - een daling ten opzichte van de 15,9% in 2010/11. En nog eens 10% gaat naar scholen die een aanzienlijk deel van het leerplan tweetalig waren. De studie van de Welsh taal is beschikbaar voor alle leeftijdsgroepen via kleuterscholen, scholen, hogescholen en universiteiten en in het volwassenenonderwijs. De studie van de taal is verplicht voor alle leerlingen in staatsscholen tot de leeftijd van 16 jaar.

Sinds de decentralisatie is het onderwijsbeleid in de vier samenstellende landen van het Verenigd Koninkrijk uiteenlopend: zo heeft Engeland hervormingen doorgevoerd op basis van de diversiteit van de schooltypes en de keuze van de ouders; Wales (en Schotland) blijven zich meer inzetten voor het concept van de gemeenschapsgerichte brede school. Systemen van bestuur en regulering - de regelingen voor planning, financiering, kwaliteitsborging en regulering van het leren, en voor het lokale bestuur - worden steeds meer gedifferentieerd tussen de vier thuislanden.

De leerplicht

De leeftijd van een kind op 1 september bepaalt de plaats van binnenkomst in de betreffende onderwijsfase. Het onderwijs is verplicht vanaf de periode na de vijfde verjaardag van het kind, maar kan zowel thuis als op school plaatsvinden. De meeste ouders die ervoor kiezen om onderwijs te volgen via een schoolvoorziening, schrijven hun kinderen echter in september van dat schooljaar in, zodat de meeste kinderen op vier of viereneenhalfjarige leeftijd naar school gaan. Deze leeftijd was traditioneel veel eerder dan in de meeste andere Westerse landen.

Basisonderwijs

In 2015/16 waren er 276.950 leerlingen in 1.310 basisscholen, een stijging van 3.550 leerlingen sinds 2014/15 en 12.240 voltijdse equivalenten (VTE) leerkrachten. De verhouding tussen leerkrachten en leerlingen was 1:22 en de gemiddelde klasgrootte was 26 leerlingen. In hetzelfde jaar waren er 13 kleuterscholen met 1.076 leerlingen en 43 leerkrachten in voltijdequivalenten. In 2008 werd een uniek nieuw curriculum - de Foundation-fase - uitgerold naar alle scholen in Wales. Het begon voor 3- tot 4-jarigen en is in 2011 ingevoerd voor 3- tot 7-jarigen. Het is gebaseerd op ervaringsleren, in kleine groepen, met een leerkrachtverhouding van 1:8 voor de jongste leeftijden.

Secondair onderwijs

In 2015/16 waren er 178.650 leerlingen in 205 middelbare scholen - een daling van 3.700 sinds 2014/15. Uit hetzelfde verslag blijkt dat er in 2015/16 8.000 leerlingen waren in 34 onafhankelijke scholen, 4.540 leerlingen in 32 onafhankelijke speciale scholen en 730 leerlingen in 25 leerlingverwijseenheden en 11.269 VTE-leraren (een daling van 310 sinds 2013/14). De leerlingen/ leraren-verhouding was 17:1, die sinds 2000/01 grotendeels gelijk is gebleven. De PISA-resultaten, waarmee de prestaties van Welsh leerlingen worden vergeleken met die van andere landen, zijn ook zeer zorgwekkend, waarbij Wales achterblijft bij alle andere landen in het Verenigd Koninkrijk, wat ertoe

heeft geleid dat de toenmalige minister van Onderwijs Leighton Andrews de prestaties als "onaanvaardbaar" heeft bestempeld.

Er zijn vier formele onderwijsconsortia in Wales en elk van de consortia is verantwoordelijk voor de schoolverbetering in hun respectieve lokale overheden en scholen. Hoewel alle aspecten van de schoolverbetering als een taak voor de consortia worden beschouwd, zijn ze specifiek gericht op de drie ministeriële prioriteiten: verbetering van het alfabetiseringsniveau, rekenvaardigheid en vermindering van het effect van armoede op het onderwijsniveau.

Verder onderwijs

Verder onderwijs (FE) omvat voltijds en deeltijds leren voor mensen boven de leerplichtige leeftijd, met uitzondering van hoger onderwijs. FE en door de overheid gefinancierde opleidingen in Wales werden in 2014/15 verzorgd door 15 FE-instellingen en een reeks aanbieders van opleidingen in de publieke, particuliere en vrijwilligerssector, zoals de Workers' Educational Association (WEA). Colleges variëren in omvang en missie en omvatten algemene FE-, tertiaire en gespecialiseerde instellingen, waaronder een rooms-katholiek Sixth Form College en een residentieel volwasseneneducatiecollege. Veel colleges bieden vrijetijdsonderwijs en trainingsprogramma's aan die zijn afgestemd op de behoeften van het bedrijfsleven. In 2014/15 namen hier 263.315 FE-studenten aan deel.

Volwasseneneducatie

Volwasseneneducatie is een vorm van volwassenenonderwijs of levenslang leren die door de lokale autoriteiten in Wales wordt verstrekt en ondersteund. De programma's kunnen formeel of informeel zijn, niet geaccrediteerd of geaccrediteerd, en beroeps-, academisch of vrijetijdsgericht. In 2015/16 waren er 28.710 leerlingen in Local Authority Community Learning.

Hoger onderwijs

Studenten gaan normaal gesproken vanaf 18 jaar naar het hoger onderwijs. Alle studenten in het hoger onderwijs worden grotendeels door de staat gefinancierd (met Welshe studenten die £1.255 bijdragen), en studenten hebben over het algemeen recht op studieleningen voor hun levensonderhoud. De staat heeft geen controle over de syllabi, maar heeft wel invloed op de toelatingsprocedures en houdt toezicht op de normen via de Higher Education Funding Council for Wales. De typische eerste graad die op de Welshe universiteiten wordt aangeboden is de Bachelor's degree, die doorgaans drie jaar duurt om een voltijdse opleiding te voltooien. Sommige instellingen bieden een undergraduate master aan als eerste graad, die doorgaans vier jaar duurt. Tijdens een eerste graad studenten staan bekend als undergraduates. Sommige universiteiten bieden een beroepsgerichte Foundation graad, meestal twee jaar in lengte. In 2014/15 waren er 8 HO-instellingen in Wales, waaronder een muziekconservatorium, het Royal Welsh College of Music en Drama. In 2014/15 waren er 145.735 inschrijvingen bij HE-instellingen in Wales, waaronder 97.900 eerste graad en andere

undergraduates en 27.780 postgraduates. De Welsh instellingen voor hoger onderwijs hadden in totaal 10.140 voltijdse en deeltijdse personeelsleden.

Programmaverloop

Aankomst op maandagavond:

Bij aankomst met een busje naar het hotel. Daarna slapen en op dinsdag aan het werk.

Dinsdagochtend: Adult Learning Wales

We worden ontvangen door Martyn Reed, Learner Services Manager.

Historie

AOC|ALW, formeel bekend als de Workers' Educational Association (WEA) is in 1903 begonnen als vereniging voor hogere educatie voor arbeiders. Het was een internaat bedoeld voor mensen die weinig kansen hadden. Daarna hebben enkele fusies plaatsgevonden met andere scholen. De huidige school bestaat sinds 1927. Het is een democratische organisatie die nauw gerelateerd is aan werkers. Adult Learning Wales werkt voor geheel Wales. Het is een niet op de campus gevestigde instelling voor voortgezet onderwijs (FEI) die cursussen geeft op een aantal leerlocaties in heel Wales, waaronder gemeenschapslocaties, hubs en arbeidscentra.

Cursussen en trainingen

Er is geen vast jaarprogramma. Men kan snel inspelen op vragen van leerlingen. Ambassadeurs hebben een functie om de vragen op te halen. Men geeft geen technisch en/ of formeel onderwijs, maar een opstapje om verder te komen. Ook worden NT2 cursussen gegeven, vooral in de grote steden. Of minder laaggeletterden komen is niet duidelijk. De laatste gegevens zijn uit 2010. Wales doet niet mee aan PIAAC en men heeft dus geen actuele cijfers. In steden wel veel deelnemers op platteland minder.

Organisatie

Het bestuur bestaat geheel uit vrijwilligers. Adult Learning Wales heeft 20 bestuursleden: 2 uit de staf, 1 uit de individuele leden, 6 uit de regionale brancheforums en 8 vertegenwoordigers van buiten afkomstig uit partnerorganisaties die speciale grepen bedienen. De leerders zijn verenigd in Forums en de Forums leveren 3 bestuursleden. Leerlingen worden lid. Er zijn 300 betalende en 1500 niet betalende leden. Er wordt bij het opstellen van de curricula altijd geluisterd naar wat de leerlingen willen.

Vrijwilligers zijn vaak vrouw en op leeftijd. Er is nauwelijks geld voor betaald werk. Het is moeilijk om mannen en werkenden actief te krijgen als taalambassadeur. Mannen worden eerder actief bij de vakbonden. Jonge werklozen werken samen met de jobcentra. De organisatie traint wel jeugdwerkers. Hoewel ALW grotendeels een vrijwilligersorganisatie, zijn er 78 betaalde leraren in dienst.

Er zijn 100 stafmedewerkers in het hele land. Ieder jaar moet men weer goed zoeken om deze groep op peil te houden.

Financiën

De financiële middelen komen deels van de regering, deels uit contracten. ALW heeft de Anbi-status dus donaties zijn aftrekbaar. En tenslotte zijn er leden (members) die betalen.

Stem van de leerling

In 2010 heeft de Welsh Assembly Gouvernement zich ertoe verbonden 'the learners' voice' centraal te stellen in haar nieuwe kwaliteits- en effectiviteitskader voor leren na 16 jaar. Dit was een belangrijke verandering van richting voor de kwaliteitszorgstrategie; omdat het verder ging dan het uitvoeren van enquêtes naar de opvattingen van leerlingen, om hen een belangrijke rol te geven bij het nemen van beslissingen die hun hele leerervaring zullen beïnvloeden. Dit is een dialoog die de kern van de burgerschapsagenda raakt; het gaat om het behandelen van leerlingen met respect, het helpen van hen om eigenaar te worden en het wegnemen van barrières die hen kunnen verhinderen om te spreken en gehoord te worden.

Als onderdeel van haar Kwaliteits- en Effectiviteitskader heeft de regering van de Welsh Assembly nieuwe vereisten geïntroduceerd voor aanbieders van onderwijs na 16 jaar om formele strategieën voor de betrokkenheid van studenten vast te stellen.

Aanbieders van voortgezet onderwijs, werk gebaseerd leren, community learning en Welsh for Adult moeten de strategieën voor de betrokkenheid van de leerling voorbereiden en de voortgang bij de uitvoering van de strategieën werd geïnspecteerd door Estyn (de Inspectie).

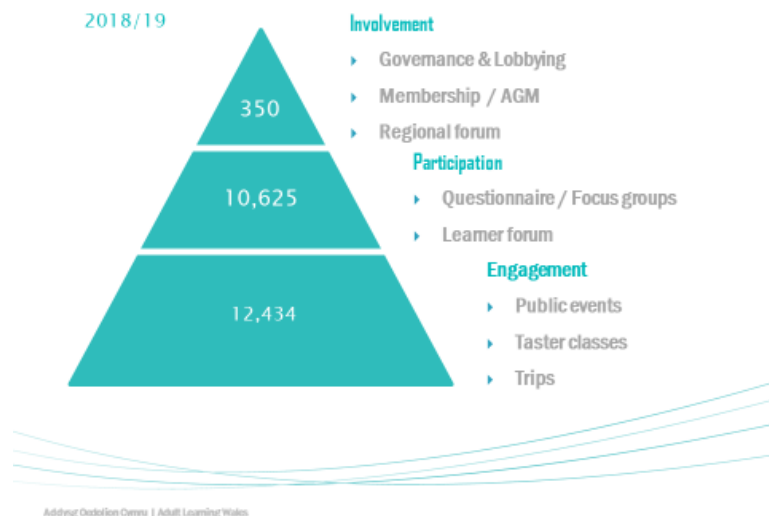
De Inspectie let bij haar toetsing op de volgende onderdelen: het curriculum; leerresultaten; ondersteuning voor leerlingen; onderwijzen en beoordelen; middelen, faciliteiten en locaties; kwaliteitsverbetering; en algemeen leiderschap en management van voorzieningen.

Er is een kloof tussen ambitie en praktijk. Door bezuinigingen is er vooral aandacht gegeven aan taal en rekenen en niet aan andere zaken.

Hoe gaat men om met feedback van de leerlingen? (Zie schema)

Leerlingen kunnen op verschillende manieren feedback geven: via flyers, posters, website, regionale forums, staf en klasbezoeken. Het is mogelijk om directe feedback te geven alsook indirect. Het kan mondeling, op schrift of online.

In verschillende branches spreken ze een andere taal. Dat moet goed afgestemd worden.
Als mensen een cursus hebben afgerond wordt een onderzoek gedaan naar hun welbevinden.
Er waren afgelopen jaar zijn 4500 commentaren. Die worden allemaal gelezen. 1x per jaar gaat er een rapport naar de bestuurders. 80% van het werk gaat goed; naar de rest wordt gekeken. Het bestuur koppelt haar bevindingen terug in een rapport waarin de

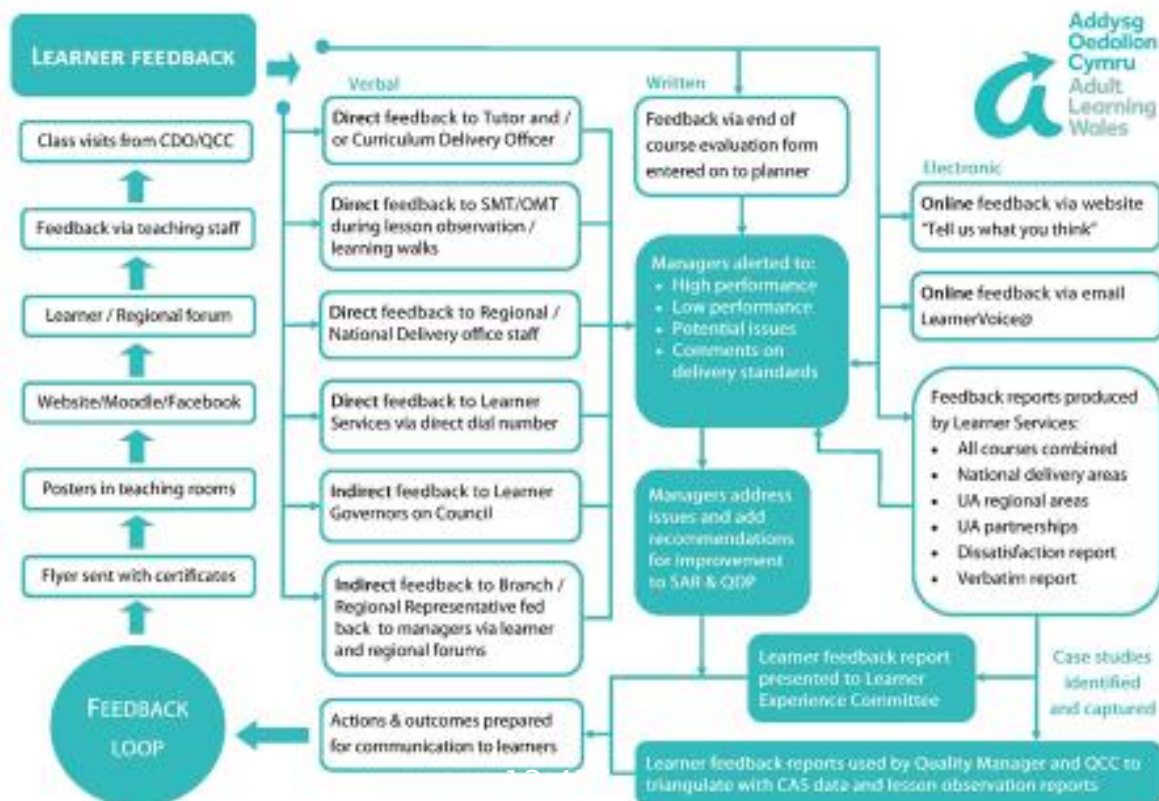

resultaten en voorgenomen acties vermeld staan.

Deelnemers.

Wales heeft 3,5 miljoen inwoners.

Er zijn 12.500 leerlingen (meest pensionado's en bij de jobcentra werklozen. Daarvan geven 10.500 leerlingen feedback en zijn er 350 echt actief in het bestuur, in de regio of als lid.

Ambassadeurs

Sinds 2005 kent men ambassadeurs. Vanaf 2015 krijgen zij een korte opleiding die tot doel heeft dat zij de leervragen herkennen en verder brengen. Zij kijken wat er in de samenleving leeft en nodig is. Dat geven ze door aan gemeenten, bibliotheken etc.

De rol van de ambassadeur bouwt voort op het werk van vertegenwoordigers van Community Learning. Een ambassadeur zal:

- contacten leggen met ontwikkelingswerkers, leercoördinatoren en vertegenwoordigers van ondersteuningsinstanties en partnerschapsorganisaties en zal ook fungeren als een brug tussen het leerpartnerschap en elke organisatie waarvoor hij/zij al vrijwilligerswerk doet.
- blijven samenwerken met potentiële nieuwe leerlingen, maar zijn rol strekt zich uit tot het luisteren naar de opvattingen van bestaande leerlingen en het vertegenwoordigen van hun opvattingen op spraakforums van de leerling, partnerschapsbijeenkomsten voor leerling betrokkenheid en focusgroepen van leerlingen.
- feedback geven over aandachtspunten met betrekking tot onderwijzen en leren, en verwijzen naar lokale kwesties met betrekking tot het gebruik van gebouwen en voorzieningen.

Voorbeelden hoe met feedback van leerlingen wordt omgegaan

Voorbeeld 1

SPECS - School Pupil Eye Care Service SPECS (School voor Oogzorgservice)

De leerlingen kozen met elkaar 1 casus uit om verder te brengen. Ze kozen voor de situatie van iemand die slecht kon zien en een oogoperatie nodig had omdat niet tijdig was gesignaleerd dat ze slecht zag en een bril nodig had. Ze hebben deze casus aan de minister gemeld. Die trok 3,5 miljoen uit voor ogentest op scholen (BO en speciaal onderwijs).

Voorbeeld 2

Event Forum

Er is een nieuwe strategie voor lobbyen. Er is een website gemaakt met voorbeeldbrieven en info over wie de lokale politici zijn. Ze houden rondetafeldiscussies met allerlei personen.

Een groep kan minister ontmoeten. Daar kunnen open vragen worden gesteld, bv over vervoer voor gehandicapten, toegankelijkheid toiletten in winkels etc. (festival van het leren)

Er zijn drie uitgangspunten voor deze events:

- je moet een doel van een activiteit benoemen (waar wil je je voor inzetten)
- je hebt een eigen plek voor ontmoeting
- je kunt rekenen op ondersteuning (o.a. gesloten groep op facebook).

Voorbeeld 3

Internationaal handvest voor volwassenen Unesco

Het resultaat van Brazilië CONFINTEA VI 2009 was dat alle UNESCO-lidstaten het concept van het betrekken van leerlingen omarmen.

Art 1: leerders hebben het recht om lokaal een groep te starten en mee te praten. En betrokken te zijn bij de besluitvorming.

Hoe is het over 5 jaar?

Men probeert van meer ministeries geld te krijgen. Nu komt 80% van het ministerie van educatie. De rest moeten ze elders halen. Ze zijn te veel gefocust op werk en willen breder gaan werken.

Dinsdagmiddag: Volwasseneneducatie Wales Newbridge Bibliotheek

Aanwezig voor Addysg Oedolion Cymru | Adult Learning Wales:

- Cathy Clark, Trustee - vertegenwoordigt onze leerlingen in ons bestuursorgaan.
- Jayne Ierland, Regional Learning Manager, Zuidoost-Wales
- Jayne Murphy, Curriculum Delivery Officer, Zuidoost-Wales.
- Stephen Thomas, klerk & bedrijfssecretaris

We brengen een bezoek aan het gebouw dat vroeger cultureel centrum voor de mijnwerkers was. Daar is nu ALW gehuisvest met een bibliotheek, vergaderzalen, danszaal en theaterzaal.

Het gebouw wordt onderhouden door vrijwilligers.

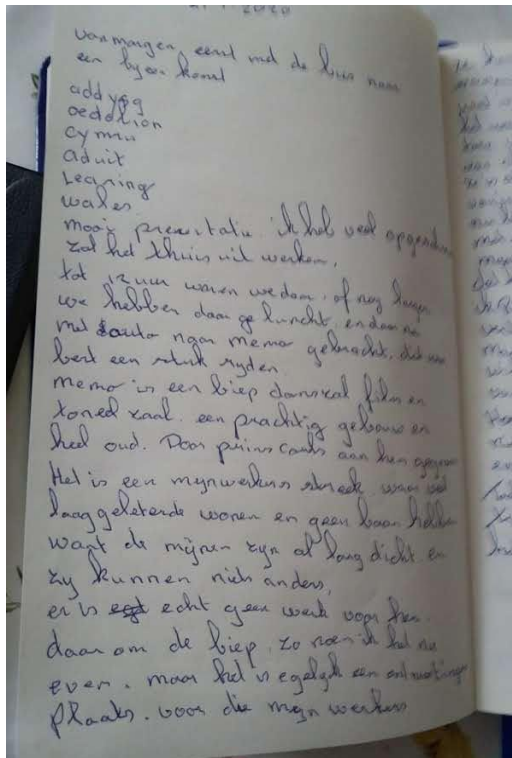

Men organiseert cursussen die niet alleen op taal leren zijn gericht, maar op muziek, koken etc. Op die manier verleid je mensen en komen ze toch in contact met taal. De lessen kosten 2,50 per les. Het gaat om 10 lesweken. Membership kost 4 a 10 pond per jaar. 1 jaar is gratis. Er wordt geen diepgaand onderzoek gedaan naar hoe het gaat. Ze schrijven wel hun ervaringen op in jaarverslagen.

Waar wij ook zijn geweest is in een dorpje waar de werkgelegenheid heel klein was. En dus de armoe heel hoog, daar wilden de mensen wel bijscholen maar daar hebben ze geen geld voor al is het niet duur. Maar het mooiste is dat de vakbond er veel voor doet om mensen te helpen. Daar kan je wel zien dat de vakbond nog goed aangeschreven staat, bij ons minder.

Jos

Een waardevol gesprek over wat ze
doen in Wales. Het goede is dat ze
niet over laaggeletterden spreken
maar over, mensen die minder goed
geschoold zijn. Ook dat ze de straat
op gaan en kijken wie ze denken dat
het zijn die niet zo goed geschoold
zijn. En de mensen vragen wat zou je
nu graag willen leren en daar mee
verder gaan.

Jos

A BRIEF HISTORY

Set in a landscape of sleepy rural farmsteads, Newbridge was once a very different place from today.

Coal mining came to Newbridge following the Industrial Revolution of the 18th and 19th centuries. The coal industry brought with it huge social and economic changes; many villages and towns in south Wales coming into existence solely because of coal mining. Miners' Institutes were being built all over South Wales, usually by the mine owners, but in Newbridge, it was a group of men who raised the money themselves to build the Institute.

This was an unprecedented move at a time when working families did not have mortgages or own their own homes. A private loan from Mr C.F. Morgan provided most of the money to build the Institute and a mortgage from Lloyds Bank. In addition to private loans from local men, funded the building of the Memorial Hall. From the beginning, subscriptions from the miners of Celynen North and Celynen South Collieries paid for the running of both buildings until the closure of the mines.

The Institute opened in 1908 for the education and intellectual welfare of the local mine workers and it was a 'men only' building until the 1960s. Built as a place of reading, recreation and social activity, today it still houses a library and hosts many groups and events in its function rooms.

The Memorial Hall opened in 1934 as a commemoration of the 75 lives lost during WWI. Today it is still known affectionately as The Memo.

The building thrived in the early part of the 20th century with movies, music, drama and dance. The Auditorium was built for both film and drama, whilst the Ballroom was for music and dancing. Queues for shows went along High Street. Film screenings in the Auditorium were packed out most nights and some of the dances didn't finish until 6am. Although dances and music gigs continued to be popular, changes from the 1970s onwards marked the beginning of The Memo's decline.

NEWBRIDGE MEMO

Celynen South around 1885

South Pit was opened in 1878 by Newport and Abertaweili Black Vein Coal Company. It was in operation for over 100 years until its closure in 1985.

De Celynen tua 1885

Agoredyd Ffyn y De ym 1878 gan Gwmni Gweddol y Ddu. Gwasgoddodd am dros 100 mlynedd nes iddi gysgu ym 1985.

Celynen North around 1885

North Pit was sunk between 1913 and 1924. The mine was worked with Celynen Colliery in 1922. Cuddale closed in 1985.

Goglydd Celynen tua 1885

Stadwyrd Ffyn y Goglydd rhwng 1913 a 1924. Mynwyd y Ffyn a Goglydd Cuddale ym 1922. Bu raid i Cuddale gysgu ym 1985.

Celynen Collieries' Institute
Rheolfaid Goglydd Celynen

Celynen Collieries' Memorial Hall
Rheolfaid Goglydd Celynen

Hoe komen ze aan cursisten? Mond tot mondreclame. Ze werken ook samen met andere organisaties. De ambassadeurs zijn altijd op pad in de stad en proberen vragen boven tafel te krijgen.

Men betreft ook ouders bij cursussen met het doel hun kinderen te interesseren. Anders blijft het educatiepeil van generatie op generatie laag.

De ambassadeurs zijn de primaire verantwoordelijken, maar ze moeten hogerop hun ideeën kwijt kunnen. Ze proberen bij verkiezingen de politici mensen te beïnvloeden.

Een aantal keren per jaar organiseren ze een Forum. Daar worden alle leerlingen voor uitgenodigd. Er is een structuur voor. Maar het is moeilijk om veel deelnemers te krijgen.

Toch wil men zijn stem laten horen. Dat doet men via de branches. Leerkracht en leerder geven samen feedback.

Woensdagochtend Wales vakbondscongres

We worden ontvangen door Deri Bevan – TUC <https://www.tuc.org.uk/wales>

Wat is de TUC?

Met 48 aangesloten vakbonden vertegenwoordigt de Wales TUC iets meer dan 400.000 werknemers. TUC is de ‘stem van Wales op het werk’ en is een koepelorganisatie voor de aangesloten vakbonden.

Wat doet de TUC?

TUC voert campagne voor een eerlijke deal op het werk en voor sociale rechtvaardigheid in binnen- en buitenland. TUC ontwikkelt beleid met betrekking tot alle gedecentraliseerde aangelegenheden en andere specifieke aan Wales. De Algemene Raad houdt ook toezicht op de uitvoering van UK-brede of internationale aangelegenheden die zijn overeengekomen door de Algemene Raad van de TUC. De vakbond kent een steviger positie in Wales dan in Nederland.

Naast belangenbehartiging doen TUC ook veel aan bijscholing voor werknemers via het Wales Union Learning Fund (WULF). 20 jaar terug hebben ze expliciet beleid gezet op volwassen educatie in het bedrijf. Hebben dus 20 jaar ervaring in het promoten, opzetten en uitvoeren van opleidingen voor werknemers.

De regering van Wales financiert deze activiteiten – momenteel 2 miljoen per jaar- (de opzet en uitvoering van de cursussen) de werkgever faciliteert de uren van de cursist-werknemer.

‘Union learning’ heeft invloed op alles waar vakbonden voor staan. Het kan helpen Health en Safety, gelijke kansen, werkzekerheid en loon te verbeteren. Vakbonden kunnen een belangrijke rol spelen door ervoor te zorgen dat leden over de vaardigheden beschikken die nodig zijn om te concurreren in de banen van de toekomst. Veel van onze toekomstige economische uitdagingen, zoals digitalisering en automatisering, kunnen worden aangepakt door leren en vaardigheden.

Wales Union Learning Fund (WULF) (scholingsfonds)

De Wales TUC loopt al meer dan 20 jaar voorop in het leren van vakbonden. We ondersteunen onze aangesloten vakbonden en hun Wales Union Learning Fund (WULF) -projecten. Deze leerprojecten variëren van essentiële vaardigheden en lezen tot kwalificaties voor loodgieterswerk en make-upartiesten. Omdat ze werken via vakbonden en de werkplek, vinden WULF-projecten leerlingen die andere fondsen niet kunnen bereiken. Ze ondersteunen degenen die het meest hulp nodig hebben.

Ontwikkeling van het scholingsaanbod

De eerste cursussen in Wales vonden in 1999 plaats. De regering van Wales erkende de vakbonden. Het geld voor scholing ging tot dan toe rechtstreeks naar bedrijven, maar na de erkenning kreeg TUC zelf ook financiële middelen. (2 miljoen pond). Deze worden ingezet voor alle soorten bijscholing op het werk, maar ook voor digitale vaardigheden. De eerste jaren ging het om cursussen van 1 jaar. In 2010 is een uitbreiding gemaakt naar driejarige processen. Het gaat om basisvaardigheden en niet alleen om deskundigheidsbevordering voor het werk. De regering heeft daarin toegestemd. Is men 20 jaar geleden vrij sterk begonnen met ‘basisvaardigheden’, langzaam is dat breder ingevuld naar ‘inzetbaarheid’. Het gaat er om om mensen te laten doorstromen en de onderste laag aan te vullen. De GGZ-problematiek wordt steeds groter: cursus om symptomen te herkennen en mensen te verwijzen bij burn-out/ stress.

De rol van de Union zit vooral in het promoten van de cursussen, werkgevers overhalen mee te werken en het makelen tussen vraag en aanbod (ze huren de aanbieders in). Er wordt onder meer samengewerkt met scholen (zoals de colleges die cursussen aanbieden) en Adult Learning Wales (die ook scholing aanbieden voor mensen die niet werken)

Ze bereiken nog niet alle sectoren. Ze gebruiken geld om scholen in te huren. Ook hebben ze contact met private partners voor bijzonder groepen/ problemen. Ze hebben een voordeel: private opleidingen willen verkopen. Zij hebben toegang. Ze kunnen niet alles controleren.

Privacy: vertrouwelijkheid staat voorop. Ze vertellen niet wie erop welke cursus zit. Wel statistisch (anoniem) bijgehouden wat ze toegekomen. In 2019 waren er 7000 deelnemers, waarvan 4000 vrouwen. 4590 deelnemers kregen 1 op 1 ondersteuning, in 33% van de gevallen was er aandacht voor specifieke groepen. 4 van de 10 deelnemers hebben alleen maar basisschoolopleiding en geen verdere kwalificaties. Na een cursus durft 80% door te leren.

Financiën

De totale begroting bedroeg in 2019 1 miljoen pond.

Cursussen en trainingen worden betaald door de werkgevers. Trainingen van de ambassadeurs worden betaald uit de 2 miljoen van de regering.

De Inspectie heeft de brede aanpak ondersteund. Bij ieder pond doet de werkgever er 4 pond bij.

Stem van de leerders en ambassadeurs

Er konden mensen worden aangesteld die vrijstelling van het werk kregen (net als de OR) en deze medewerkers traden op als ambassadeurs. Zij vroegen de werkers wat ze zouden willen leren en ze zijn intermediair naar de werkgever. Ze hebben ook zeggingskracht omdat ze als vakbond ook onderhandelaar zijn. Er zijn inmiddels 1200 mentoren/ambassadeurs. Er is continu aandacht voor onderzoek, evaluaties en lobby, alles met de bedoeling aan te tonen dat opleiden loont. Hun visie: het is win-win: de werknemer ontwikkelt en krijgt meer kansen, het bedrijf krijgt meer competente werknemers en het rijk burgers met meer 'welzijn'.

De zwakte van het model is dat men soms geen toegang tot de bedrijven had. Daarom is een notitie naar regering gestuurd met de vraag om vakbonden de mogelijkheid te geven om overal binnen te mogen komen.

Wat doen de ambassadeurs/ mentoren (Union Learning Reps)?

Een succesfactor is de inzet van Learning Representatives - Rep's- (een soort leer ambassadeur). Dit zijn vrijwilligers, vaak vakbondsleden, die in een bedrijf 'reclame maken' voor scholing. Ze hebben ook een belangrijke rol in het peilen van behoeftes en het evalueren van de activiteiten op scholingsterrein. Specifiek hebben ze ook een rol als soort vertrouwenspersoon naar werknemers (helpen de eventuele schaamte en/of demotivatie te boven te komen).

Union Learning Reps zijn van onschatbare waarde en helpen vakbonden studenten te bereiken.

Samen met WULF kunnen ze een reeks leermogelijkheden ondersteunen, waaronder

digitale geletterdheid, professionele cursussen op maat en hulp bij loopbaan- of organisatieverandering. Op hun werkplek zal een Union Learning Rep:

- mensen bewust maken van de waarde van leren
- helpen bij het organiseren van cursussen
- leden ondersteunen en aanmoedigen om deel te nemen aan het leren
- bevordering van gelijkheid en gezondheid en welzijn door leren.

Hoe ziet training van de mentoren eruit?

Het is een 5-daagse training: coaching, begeleiding, enquêtes opstellen, onderzoek doen etc. Er is aandacht voor specifieke groepen. Eerst zelf leren, dan als ervaringsdeskundige doorgeven. Ook in teamverband. Gaat niet alleen om basisvaardigheden maar om hoe je mensen hoger kunt opleiden. Dan kunnen ze ook meer verdienen.

Geld van overheid is ook voor niet leden van de vakbond. 40% leden en 60% niet leden nemen aan de activiteiten deel.

Richting naar de toekomst

De TUC van Wales voert momenteel campagne om leren en vaardigheden onderdeel te maken van het maken van Wales tot een 'Fair Work Nation'. Door leden te ondersteunen bij hun leerproces in brede zin verbeteren we hun vooruitzichten op werk en krijgen ze de vaardigheden die ze nodig hebben. Maar er zijn ook bredere voordelen - WULF kan een meer geschoold personeelsbestand creëren en de economie verbeteren. Het gaat niet alleen om scholing voor het werk. Er zijn projecten ingewikkeld op het gebied van agrifood, community, toeristen van vrouwen, geestelijke gezondheidzorg.

In de loop van de jaren hebben ze eigen trainingscentra geopend. Er is extra aandacht voor specifieke groepen autisten, gehandicapten etc. naast meer algemene zaken. Daardoor is de gelijkheid/exclusiviteit bevorderd. Er hebben projecten van 1 à 2 jaar plaatsgevonden bv bij de brandweer (pesten/ discriminatie), voor vrouwen, vluchtelingen, en op het platteland

Het gaat om werk en levensvaardigheden. Alles wat je leert heeft ook effect op je leven thuis en voor de kinderen

En de komende 10 jaar?

Verbreden naar 'welbevinden' (mensen moeten nieuwe dingen kunnen leren). Gaat dan om leefomgeving, veiligheid op het werk. Brede invulling educatiebegrip. Er zullen bij de Brexit banen verloren gaan. Gaat verder dan beleidsprioriteiten van de regering.

Ze proberen voor iedere verloren baan door automatisering nieuwe te maken.

Hoe vinden ze laaggeletterden buiten het werk?

Centraal is de rol van de ambassadeur. Aparte programma's: mantelzorg, ggz etc. Werkgever let ook op. Ze hebben wel een link naar andere organisaties en delen materiaal. Via radio/ tv vragen ze aandacht voor de problemen. Ze proberen ook werklozen te bereiken en verder is de week van het leren is een goede ingang om mensen te bereiken.

Woensdagmiddag Cardiff and Vale College

We worden ontvangen door Catherine Walsh - Adjunct-hoofd van PWLL (ABE, Family Learning, Learndirect), krijgen een presentatie over het Learner Voice Department met een overzicht van hun rol en functie binnen het college, gevolgd door een informeel gesprek met 3 Sabbatical Officers en Judith Scalon - Hoofd van ESOL (English courses), Helen Adams - Adjunct-hoofd van ESOL en Natalie Brown - Leerlingenstem en inclusiecoördinator.

Organisatie

Er zijn 13 colleges in Wales (combi van VMBO en MBO). Allen hebben een afdeling volwasseneducatie. Het C en V college kent 33.000 cursisten verdeeld over drie afdelingen en 8 locaties in en rond Cardiff en 1 in Shanghai. <https://cavc.ac.uk/en/abecourses>.

De drie afdelingen (faculteiten) zijn:

- social work (welzijn, zorg, vrije tijd)
- handel en industrie
- creatieve vorming en family learning (alles wat je nodig hebt om te blijven leren).

Ze hebben leerlingen van 17 tot 75 jaar.

Stem van de leerder/ambassadeurs

Het is expliciet beleid de leerders inspraak te geven. Dit gebeurt op vele manieren. Enquêtes, groepsgesprekken, na een lescyclus in de klas etc. Een specifieke vorm is het werken met studentvertegenwoordigers. Er is een student union (een combinatie van een leerlingvereniging en een studentenvakbond) en er is een learner voice team.

Student union

Studenten zijn automatisch lid. Het is een vereniging voor en door studenten. Ze helpen en ondersteunen. Ze houden campagnes en events. Ze krijgen feedback van leerlingen over praktische zaken. Ze fungeren ook als vakbond, als ze zich met grote zaken bezighouden zoals geestelijke gezondheidszorg van studenten en het milieu.

Sabbatical officers

Het learner voice team bestaat uit sabbatical officers. Deze vertegenwoordigers zitten tussen leerling en schoolleiding in, ze zijn vertegenwoordigers, maar ze zijn ook bestuurders. Ze hebben portefeuilles zoals duurzaamheid, LBHT, discriminatie kwaliteit e.d. Ze worden verkozen voor 1 jaar max 2 jaar door de studenten. Een deel doet dit vrijwillig en een deel krijgt een part time aanstelling bij het college. Een afvaardiging van deze vertegenwoordigers heeft ook zitting in het bestuur van het college. De vertegenwoordigers hebben oor voor de noden uit de cursussen en algemene gang van zaken op het college en brengen die in bij het management.

Course reps

Er is bij iedere cursus een vertegenwoordiger, een zogenaamde course rep, zij krijgen 5 uur per week uit studietijd (400 personen). Verder heeft iedereen een stem en er worden verschillende manieren om feedback te krijgen gebruikt: spreekuren, conferenties, gesprekken etc. Het inspraak systeem wordt door de tijd heen steeds verbeterd. Men werkt bijvoorbeeld nu ook met QR-code systeem om feedback te kunnen geven.

Punt van zorg blijft de afwezigheid van interesse van de volwassenen om ook als studentvertegenwoordiger op te treden. Doorgaans zijn deze cursussen voor volwassenen part time

en korter van de dan de cursussen voor de jongeren. Daarbij hebben volwassenen vaak en druk leven naast de school. De ouderen spreken wel in binnen hun eigen cursussen richting hun docent.

Woensdagavond: Leer- en Werkinstituut Tutor Awards in het St Fagans Museum

We zijn te gast bij deze jaarlijkse prijsuitreiking, waar 'inspirerende docenten' worden verkozen. Het wordt georganiseerd door het Learning and Work Institute.

Iedereen kan kandidaten beargumenteerd aanbrengen. Een jury van specialisten beoordeelt de kandidaten en stellen een lijst met nominaties vast. Alle genomineerde worden beloond met een certificaat en een publiek applaus. Zes kandidaten krijgen de Award.

Ook dat ze veel aandacht schenken aan de docenten voor het werk, door een prijs uit te reiken. Dat is wel goed daarom komen er meer docenten die zich ervoor inzetten en dat is wel heel goed. En daar hebben de ambassadeurs veel inzet voor gedaan.

Jos

De avond werd ingevuld met filmpjes waarin de kandidaten worden voorgesteld en opgeluisterd met toespraken van oud winnaars en leerders. Rondom de avond verzorgt het Learning and Work Institute veel public relations.

Onze indruk: een prachtig evenement, indrukwekkende filmpjes, warme sfeer, inspirerend en collectieve goodwill. De docenten staan centraal en niet de intermediaire organisaties.

<https://www.learningandwork.org.uk/events/inspire-tutor-awards-2019/>

Donderdagochtend Learning and Work Institute

Presentatie en afrondend gesprek met

- Scott Jenkins - Lerende Ambassadeur
- Roman Parker - Youth Shedz.
- Deri Bevan - L&W bestuurslid
- Andrea Garvey - Leerling Ambassadeur
- Kay Smith, leer- en werkinstituut
- Calvin Lees, leer- en werkinstituut

Wat is het doel van het instituut?

Leven en maatschappij

1 op de 6 volwassenen in de UK worstelt met geletterdheid, 1 op de 4 met rekenvaardigheid, terwijl velen worstelen met andere levensvaardigheden. Ons werk is gericht op het bouwen van meer geïntegreerde ondersteuning, betere lokale planning en levering, waarbij de aanbevelingen van ons Family Learning-onderzoek worden overgenomen.

Werk en carrière

Ondanks de hoge arbeidsparticipatie in de UK zitten te veel mensen vast aan een laag of geen loon, wat een negatieve invloed heeft op onze economie. Ons werk onderzoekt hoe geïntegreerde ondersteuning, een National Advancement Service en leerplaatsen van wereldklasse kunnen helpen.

Het systeem verbeteren

De UK heeft een tekort aan vaardigheden die ons tegenhouden, maar de overheidsinvesteringen zijn in vijf jaar met een derde gedaald. Ons werk onderzoekt hoe de leer-, vaardigheden- en werkgelegenheidssystemen meer kunnen bereiken met minder - voor particulieren, werkgevers en de belastingbetaler.

Leren en vaardigheden bevorderen

We willen een samenleving waarin iedereen de kans krijgt om te leren en te bereiken. Met behulp van ons onderzoek en bewijsmateriaal dagen we het denken uit, stimuleren we het debat, pleiten we voor leerlingen en praktijkmensen, zodat iedereen kan profiteren van levenslang leren.

Taken van het Instituut

- Onderzoek en ontwikkeling: het geven van ondersteuning bij onderzoeksprojecten, beleidsadvies, evaluatie- en haalbaarheidsstudies, productontwikkeling, trends en analyses, en het testen van nieuwe benaderingen.
- Beleid: Het instituut is een netwerk voor beleidsbeïnvloeding. Organisaties kunnen supporter of partner worden. Zo blijft op de hoogte, helpt het beleid te beïnvloeden, campagnes te sponsoren of toegang te krijgen tot bronnen of evenementen tegen gereduceerde prijzen.
- Organiseren van conferenties, evenementen en trainingen.

Hoe verhouden de diverse organisaties op het terrein van volwasseneneducatie zich tot elkaar?

Er zijn nu in Wales 6 universiteiten, 12 ROC's, 19 leerwerkplaatsen, 1200 lokale scholen, 12 adult education centres. Er komt een nieuwe koepel voor alle volwasseneneducatie. Daarvoor ligt nu een voorstel in het parlement. Daarin is ook stem van de leerling opgenomen.

Deze nieuwe organisatie wordt iets van de organisaties zelf, een netwerk van lokale aanbieders.

Voorheen was er het NIAS voor heel UK. Dat is uit elkaar gegaan en men heeft het in Wales weer samengevoegd; samen met de organisaties voor werk.

Ze adviseren, lobbyen, doen onderzoek en voeren campagnes uit.

Relatie naar ons werkbezoek

Men werkt aan empowerment, maar wil wel graag resultaat bereiken. Kwetsbare mensen hebben andere vaardigheden: hoe kun je die gebruiken om beter te worden. Vaak kunnen ze slecht lezen en schrijven, want dat hebben ze niet nodig. Ze zetten andere vaardigheden in.

We nemen een aantal projecten van het Instituut door:

Week van het leren

Change Your Story (verander je levensverhaal) was thema van de Week van het leren in 2019.

In het kader van deze week zetten ze de ene keer docenten en de andere keer leerlingen in het zonnetje. Dit jaar waren de leraren aan de beurt. Zij konden onder de titel 'Inspire!' genomineerd worden door de leerlingen. Er waren 250 deelnemers. Er worden verschillende categorieën onderscheiden (gezondheid, werk, community projecten, etc.); per categorie is er 1 winnaar; en uit die categorieën komt 1 totaalwinnaar. -Het is moeilijk om voldoende genomineerden te krijgen in alle categorieën, maar het lukt toch iedere keer. Deze prijsuitreiking gaat vooraf aan de week van het leren. Ze maken veel reclame via tv, krant, social media, vrouwen tijdschriften etc. Deze verhalen zijn opwarmertje voor Week van het Leren zelf.

In die week vinden 300 à 500 activiteiten plaats. Bv op infopunten in winkelcentra. Er is een aparte website gemaakt om mensen te motiveren om les te gaan nemen. Op deze site staat o.a. Een

evenementenkalender, verhalen, blogs etc. Er gaat promotiemateriaal naar allerlei organisaties toe: banners, flyers.

De week van het leren wordt gehouden sinds 1993. Vroeger waren er meer spotjes op TV. Nu wordt meer gebruik gemaakt van social media. Ze maken ook zelf meer filmpjes. Ze houden cijfers bij van het aantal bezoekers. Na afloop van de week zetten ze de mensen in om activiteiten te gaan doen. Jaarlijks houden ze ook cijfers bij over de participatie. Deze blijft de laatste jaren gelijk of daalt (bij ouderen). Voorheen waren de activiteiten alleen gericht op werk; nu is de insteek breder. De daling wordt ook veroorzaakt omdat mensen meer moeten betalen. De overheid is vooral gericht op werkenden. Ze willen ook leerders in het bestuur. Dat is hier nog niet het geval.

Youth Shedz (jeugdhonk)

Scott Jenkins is ambassadeur en docent. Hij leefde in 2004 op straat en was heroïneverslaafde. Hij kreeg de kans om op een internaat (2de kansschool) te komen. Daar kwam hij inspirerende mensen tegen. Hij had een terugval in 2008 en belandde weer op straat. Hij is gered door mensen van de universiteit die hem weer oppakten. Sindsdien gaat het goed. Hij is nu zelf leraar geworden. Daarvoor maakte hij een start met een cursus van 2 weken 'inzetbaarheid'. Nu is hij al 2 jaar actief en probeert hij als ervaringsdeskundige jongeren te helpen bij hun ontwikkeling zodat ze de goede dingen doen.

Roman Parker is een van de studenten die niet goed zijn draai in het leven kon vinden. Scott leerde hem zaken als een cv schrijven, planning maken, gesprek voeren, sollicitatiebrief maken etc. Deze cursussen zijn erop gericht om mensen de kans te bieden om uit hun situatie te komen. De jongens bedachten zelf het project jeugdhonk. Dat is een veilige plek, waar ze zelf aan werken. Dat betekent empowerment: Iedereen doet waar hij goed in is. Roman maakt foto's en films. Dat kan een eigen bedrijf worden op den duur.

Nu zijn er 5 jeugdhonken. Het project is gegroeid van 'opvang' tot 'welzijnswerk'. Tijdens het bouwen voeren de jongeren community projecten uit. Ze noemen dit de 'The learner journey' (de reis van de leerder): je weet niet waar je uitkomt, maar je ontwikkelt je vanzelf. Dat kan anderen weer helpen. De stem van de leerder krijgt hier dus volop kans.

Deze aanpak is niet alleen van belang voor het individu, maar je kunt 'massa maken' en een grotere groep bedienen. Ook is het is een plek die van groot belang is voor de volwasseneneducatie. Men kan mensen op deze manier overtuigen dat het nuttig is voor hen en voor de samenleving.

Dit is maar 1 voorbeeld. De ambassadeurs halen ook in andere situaties vragen op wat mensen willen. Jongeren helpen bij ontwikkeling zodat ze de goede dingen doen.

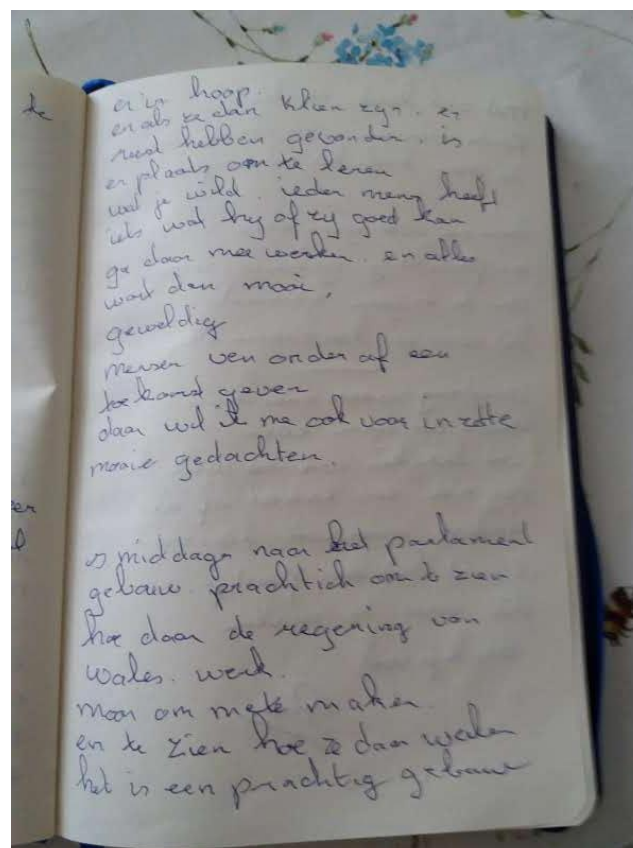
Men wil dat soort aanpak voor de lange termijn borgen door samen te werken met vakbonden, werkgevers en overheden.

Donderdagmiddag: Senedd bezoek en lunch

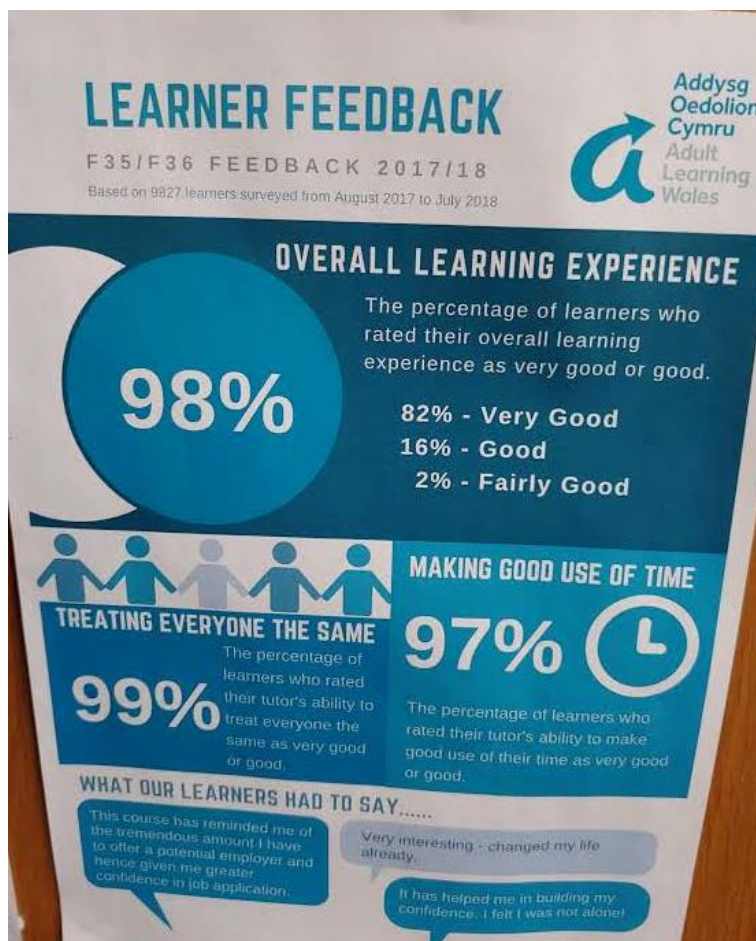
We bezoeken het Welsh parlement en komen van alles te weten over hoe autonoom Wales is en hoe het toch deel uitmaakt van de UK.

Link naar info over de Senedd:

<https://www.assembly.wales/en/visiting/senedd/Pages/senedd.aspx>

Aantekeningen Ria

Ze werken veel met posters. Een effectieve manier om resultaten zichtbaar en inzichtelijk te maken.

Voorlopige conclusies

Doel was: hoe doen we het in Wales op vlak van inspraak cursisten?

- 1. Organisatie en algemene indruk van de studiereis.*
 - a. Kort gezegd: uitstekend. Bijzonder vriendelijk en behulpzame gastvrouwen en heren. En puike reisleader*
- 2. Algemene indruk van Wales op vlak van inspraak en zijn context*
 - a. Socialisten hebben de meerderheid in het Welsh parlement*
 - b. Kennen een historie van transparantie en 'luisteren naar het volk'*
 - c. Mensen die in de sector werken hebben naast een professionele houding tevens passie voor de doelgroep, de bedoelingen en het vak.*
 - d. Volwasseneducatie is structureel verankerd in de onderwijssystemen. De uitvoering als wel de organisatie van de uitvoering wordt door de overheid gefaciliteerd. De intermediaire organisaties hebben onderling contact ne verstreken elkaar.*
 - e. Het overheidsbeleid is voornamelijk gericht op educatie en Werk, zij sturen de uitvoerende organisaties hier ook op. De werkers in het veld vinden dit niet allemaal terecht 'te veel focus op alleen werk'*
 - f. De werkers vinden dat de budgetten te gering zijn. Er wordt veel gewerkt met vrijwilligers in de uitvoering van cursusactiviteiten.*
- 3. Opvallende zaken waar misschien ook voor ons muziek in zit.*
 - a. De rol van de vakbond kent de afgelopen een sterke focus op volwasseneducatie. Zij worden hiervoor ook gefinancierd door de overheid. Hun systeem met ambassadeurs in de bedrijven werkt goed en is een idee voor Nederland. Onze vakorganisaties kennen zo'n traditie niet. Wellicht voor ons toch de moeite waard om met hen contact te zoeken onder meer via ons project ED (de vakbondspilot), maar ook richting O&O fondsen.*
 - b. De idee van ambassadeurs in bedrijven kan ook aangekaart worden bij de werkgeversverenigingen en we kunnen pogen een dergelijk idee in de convenanten met werkgevers te laten landen. Dit dan naast structuren en systemen te promoten voor de niet-actieven*
 - c. ABC werkt tot nu toe in het domein van laaggeletterdheid (rekenen en digitale vaardigheden). In Wales is de scope breder: basisvaardigheden. Actueel in Nederland is de politieke discussie over leven lang leren (recent weer onderzoeksrapport: Borstlap). Ons als ABC verbinden aan een breder doel, zonder de focus op laaggeletterdheid en de rol daarvan de binnen ABC te verliezen, kan meer vruchten doen afwerpen. Voorwaardelijk is dan krachten bundelen met aanverwante organisaties.*
 - d. In Wales hebben de community colleges (onze ROC's) nog een prominente rol, bij ons is die sterk afgenomen. Voor 20 jaar kenden we de Centra voor Valopleiding (met hun hoofdelijk versnelde scholing). Vanwege te hoge kosten zijn ze indertijd, ondanks een hoge doelmatigheid, afgeschaft. Actueel is evenwel de onderwijsdiscussie (ook ingegeven door een tekort aan vakmensen) dat ook in het AVO meer praktijklessen moeten komen (denk aan het*

programma VMBO vitaal). Voor deze ontwikkeling moeten VO-scholen praktijklokalen gaan opzetten. ROC's zeggen (weer!) dat ze het leven lang leren weer gaan ondersteunen (in reactie op het onderzoek van Borstlap).

Kortom liggen hier geen kansen om als BE te gaan aanhaken bij 'nieuwe' vakcentra?

- e. *We kennen sowieso een tekort aan docenten en zeker ook aan VE docenten. Er is in Nederland vooralsnog ook weinig (professioneel) perspectief voor jonge mensen die in de VE docente zouden willen worden. Wat we wel kunnen doen is de idee van Wales overnemen en VE docenten zo veel als mogelijk in het zonnetje zetten (en daar PR over maken). Doorzetten, uitbreiden en overnemen/meehelpen van/met de organisatie van de Taalhelden?*

